

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ

GÖZ, KULAK-BURUN-BOĞAZ VE DERİYE İLİŞKİN TERİMLER

Ankara, 2016

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. GÖZE İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER.....	3
1.1. Göz İle İlgili Anatomik Terimler	3
1.2. Göz İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler.....	5
1.3. Göz Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Terimler	8
1.4. Göz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler	10
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. KULAK-BURUN-BOĞAZA İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER	14
2.1. Kulak-Burun- Boğaz İle İlgili Anatomik Terimler	15
2.1.1. Kulak İle İlgili Anatomik Terimler.....	15
2.1.2. Burun İle İlgili Anatomik Terimler	17
2.1.3. Boğaz İle İlgili Anatomik Terimler	17
2.2. Kulak-Burun-Boğaz İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler.....	18
2.2.1. Kulak Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler.....	18
2.2.2. Burun Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler	19
2.2.3. Boğaz Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler	21
2.3. Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Tıbbi Terimleri.....	21
2.3.1. Kulak Ameliyatlarına İlişkin Terimler	21
2.3.2. Burun Ameliyatlarına İlişkin Terimler	22
2.3.3. Boğaz Ameliyatlarına İlişkin Terimler	22
2.4. Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler	22
2.4.1. Kulak Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler.....	22
2.4.2. Burun Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler	23
2.4.3. Boğaz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler	23
UYGULAMA FAALİYETİ	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	27
3. DERİYE İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER.....	27
3.1. Deri İle İlgili Anatomik Terimler.....	27
3.2. Deri İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler	28
3.3. Deri Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Tıbbi Terimler	33
3.4. Deri Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler.....	33
UYGULAMA FAALİYETİ	36
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	37
MODÜL DEĞERLENDİRME	39
CEVAP ANAHTARLARI	41
KAYNAKÇA	43

AÇIKLAMALAR

ALAN	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri
DAL	Hasta/Yaşlı Bakım Elemanı
MODÜLÜN ADI	Göz, Kulak-Burun-Boğaz ve Deriye İlişkin Terimler
MODÜLÜN SÜRESİ	40/14
MODÜLÜN AMACI	Göz, kulak-burun-boğaz ve derinin anatomik, hastalık, semptom ve ameliyatlarına ilişkin tıbbi terimlerini kullanma ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Göz ile ilgili; anatomik, hastalık, semptom ve ameliyat terimlerini kullanabileceksiniz. 2. Kulak-Burun-Boğaz ile ilgili; anatomik, hastalık, semptom ve ameliyat terimlerini kullanabileceksiniz. 3. Deri ile ilgili; anatomik, hastalık, semptom ve ameliyat terimlerini kullanabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Donanım: Kırtasiye malzemeleri, projeksiyon cihazı, internet, anatomik afiş ve maketler, kasetçalar vb. Ortam: Sınıf, bilgisayar laboratuvarı, anatomi laboratuvarı
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrencimiz,

Sağlık hizmetleri her geçen gün bilimsel ve teknolojik alanda gelişmeler göstermektedir. Bundan önce almış olduğunuz diğer modüllerin devamı olarak bu modülde göz, kulak-burun-boğaz ve deriye ilişkin tıbbi terim bilgileri verilmektedir. Alınan bu modülle, gelişmelerin sağlık alanına aktarılması, tıbbi terim bilgilerinin eğitim süresince ve çalışma hayatınız boyunca kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

Gelecek dönemlerde edineceğiniz bilgi ve becerileri, bu modülde öğrendiğiniz tıbbi terim bilgilerinin üzerine oturtacağınız muhakkaktır.

Bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan modül ile mesleğinize ilişkin tıbbi terim bilgilerini kazanacak, vücudun bölümlerinden göz, kulak-burun-boğaz ve derinin temel yapısı ile bu organlar ile ilgili hastalık terimlerini öğreneceksiniz. Böylece mesleğinize ilişkin tıbbi terim bilgilerinin öğrenilmesi yolunda bir adım daha atmış olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

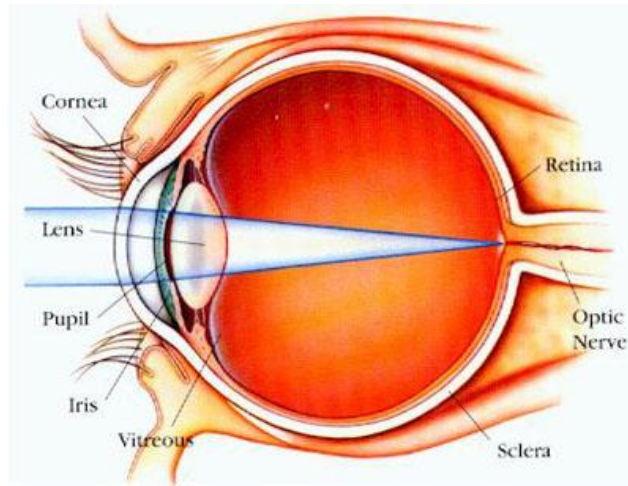
Göze ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Anatomi dersinin göze ilişkin modülünü inceleyiniz.
- İnternet, kitap, dergi vb. yayınlardan göz ile ilgili bilgiler edininiz.
- “Bilgi çok şey ama ifade her şeydir” sözünden yola çıkarak toplum önünde konuşma sırasında duyu organlarının önemi ile ilgili kompozisyon yazınız. Yazdığınız kompozisyonu sınıfta okuyunuz.

1. GÖZE İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

Göz, duyu organlarından görme organıdır. Kafatasında, orbita denilen boşluk içine yerleşmiştir.

Resim 1.1: Gözün anatomik yapısı

1.1. Göz İle İlgili Anatomik Terimler

Oculus / Ophthalmos / (okulus /oftalmos): Göz

Bulbus oculi (bulbus okuli): Göz yuvarlağı, göz küresi

Ocular (oküler): Gözle ilgili

Optic (optik): Görme ile ilgili

Orbita (orbita): Göz çukuru

Blepharon / Palpebra / Eyelid (blefaron / palpebra / aylid): Göz kapağı

Cilia(siliya): Göz kapağı serbest kenarındaki sert kıllar; kirpikler

Pupilla / Pupil (pupilla / pupil): Göz bebeği

İris (iris): Göz bebeğinin etrafındaki renkli ve çember şeklindeki doku

Lens (lens): Mercek

Corpus ciliare/ ciliary body (Corpus siliyare / siliari badi): Kirpiksi cisim

Sclera (sklera): Göz küresinin -kornea dışında- dış yüzeyini saran beyaz renkte sert tabaka, göz akı

Choroidea / Choroid (koroidea / korioidea / koroid): Gözün retina ile sklera arasında yer alan damar tabakası

Conjunctiva (konjunktiva): Göz kapaklarının iç yüzü ile -kornea hariç- göz küresinin ön yüzünü örten zar şeklinde ince mukoza

Cornea (kornea): Gözün saydam bölümü

Retina (retina): Gözün ağ tabakası

Uvea (uvea): İris, Corpus ciliare ve Choroidea'nın oluşturduğu damar tabaka

Blind spot / Optic disk/ Optic papilla (blaynd spot / optik disk/optik papilla): Optik sinirin retinadan çıktığı nokta, kör nokta

Nervus ophthalmicus / Ophthalmic nerve (nervus oftalmikus / oftalmik nerve): Göz siniri

Nervus opticus / Optic nerve (nervus optikus / optik nerve): Görme siniri

Scotoma (skotom): Görme alanında görüş kaybı ile belirgin bölge, kör bölge

Dacryocyst (dakriyosist): Gözyaşı kesesi

Lacrimal duct / ductus lacrimalis (lakrimal duk / duktus lakrimalis): Gözyaşı kanalları

Glandula lacrimalis / lacrimal glands (glandula lakrimalis / lacrimal glands): Gözyaşı bezleri

1.2. Göz İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Amblyopia (Ambliyopi): Gözde belirli bir bozukluk olmaksızın oluşan görme azlığı

Anisopia (anizopi): İki gözün görme güçlerinin birbirinden farklı olması

Ambiopia (ambiyopi): Çift görme

Blind (blaynd): Görme yeteneğini kaybetmiş kimse, kör

Blindness /ablepsia (blayndnis / ablepsi): Körlük, görme yeteneğinin olmayışı

Aphakia (afaki): Göz merceğinin olmaması, gözde lensin olmaması

Arcus senilis (arkus senil): Yaşlılarda korneanın çevresel kısmında görülen, kolesterol birikiminde oluşan beyaz ya da grimsi halka, kornea halkası, yaşlılık halkası

Cataract (katarakt): Göz merceğinin bulanıklaşması, göze perde inmesi

Resim 1.2: Kataraktlı göz

Glaucoma (glokom):Göz içi basıncının artmasıyla belirginleşen, körlüğe uzanan bir hastalık

Hypermetropia (hipermetropi): Göze gelen paralel ışınların retinanın arkasında odaklanması sonucu yakını net görememe sonucu oluşan görme bozukluğu

Myopia (miyopi): Göze gelen paralel ışınların retinanın önünde odaklanması sonucu uzağı net görememe sonucu oluşan görme bozukluğu

Presbyopia / Presbytism (presbiyopi / presbitizm): İlerleyen yaşla birlikte göz merceğinin esnekliğini kaybetmesi sonucu yakındaki cisimleri görememe sonucu oluşan görme bozukluğu

Conjunctivitis (konjunktivit): Konjunktiva iltihabı

Hordeolum (hordeolum): Arpacık, göz kapağı kenarındaki yağ bezlerinin ağrı, şişlik ve cerahatlenme sonucunda oluşan bakteriyel iltihap

Anisometropia / anisophoria (anizometropi / anizofori): Gözlerin kırma gücünün birbirinden farklı olması

Astigmatism (astigmatizm): Gözde kırma bozukluğuna bağlı cisimden gelen ışınların retinada bir noktada birleşemeyip çizgi halinde veya daire şeklinde odaklaşma göstermesi

Blepharitis (blefarit): Göz kapağı iltihabı

Blepharoptosis (blefaroptoz): Göz kapağının aşağı düşmesi

Blepharophimosis (blefarofimoz): Göz kapakları aralığının daralması

Blepharospasm (blefarospazm): Göz kapağının devamlı kasılma göstermesi

Blepharospasm (bleforasineşi): Alt ve üst göz kapağının birbirine yapışması

Ectropion (ektropyon): Bir oluşum kenarının içten dışa dönmesi, özellikle göz kapağının dışa dönmesi

Entropion (entropyon): İçeriye dönme, içeriye kıvrılma, özellikle göz kapağı kenarının içe dönmesi

Choroidal hemorrhage (koroidal hemoraji): Gözün damar tabakasında lokal kanama

Choroiditis (koroidit): Gözün damar tabakasının iltihabı

Corneal injury (korneal injuri): Herhangi bir nedenle korneanın zedelenmesi, yaralanması

İnterstitial keratitis (interstisyel keratit): Korneanın derin tabakalarını tutan, genellikle konjenital sifilize bağlı kronik iltihap

Keratitis (keratit): Kornea iltihabı

Keratoconus (keratokonus): Korneanın koni şeklinde ileriye doğru çıkıntı gösterişi

Keratomalacia (keratomalasi): Korneanın yumuşaması

Leukoma (lökoma): Korneada oluşan beyaz leke

Nebula (nebula): Korneada oluşan küçük leke

Pterygium (pterijium): Göz kapaklarının birleşiği köşe ile kornea arasında konjunktivanın bir bölümünün kalınlaşmasıyla oluşan üçgen şeklinde damardan zengin zarımsı oluşum

Xerophthalmia (kseroftalmi): Konjektiva ve korneanın parlaklığını kaybederek kuruması

Dacryoadenitis (dakriyoadenit): Gözyaşi bezinin iltihabı

Dacryocystitis (dakriyosistit): Gözyaşi kesesinin iltihabı

Keratoconjunctivitis sicca (keratokonjunktivit sikka): Gözyaşı salgılanmasında yetersizlik

Retinopathy (retinopati): Retinada beliren herhangi bir iltihap dışı değişiklik

Retinoblastoma (retinoblastoma): Retinanın kötü huylu tümörü

Retinal detachment (retinal detişman): Retinanın damar tabakasından ayrılması, retina dekolmanı

Retinitis pigmentosa (pigmenter retinit): Retinada pigment birikimi, optik sinirde atrofi ve damarlarda incelme sonucu görme alanında daralma ve gece körlüğü ile belirgin kalıtsal hastalık.

Retinitis (retinit): Retina iltihabı

Episcleritis (episklerit): Episkleranın iltihabı, skleranın yüzeysel iltihabı

Hypopyon (hipopyon): Gözün ön odasında cerahat toplanması

İridocyclitis (iridosiklit): İris ve kirpiksi cismin birlikte iltihabı

İritis (irit): İris iltihabı

Lentitis (lentit): Göz merceğinin iltihabı

Orbital cellulitis (orbital selülit): Gözü saran dokuların iltihabı

Scleritis (sklerit): Sklera iltihabı

Ophthalmomalacia (oftalmomalazi): Gözün normal gerginliğini kaybederek yumuşaması

Ophthalmophthisis (oftalmoftiz): Gözün büzülerek küçülmesi

Ophthalmomycosis(oftalmomikoz): Gözde yerleşen mantarların sebep olduğu bir hastalık

Ophthalmoplegia / Ophthalmoparalysis (oftalmopleji / oftalmoparalizi): Göz kaslarının felci

Optik glioma (optik gliyom): Optik sinir üzerinde, sinir sistemi destek dokusunda gelişen, görme kaybı, ekzoftalmi ve şaşılık gibi belirtilerle seyreden tümör

Optik atrophy (optik atrofi): Görme sinirinin atrofi göstermesi

Optik neuritis (optik nevrit): Optik sinir iltihabı

Panophthalmitis / Panophthalmia (panoftalmit / panoftalmi): Gözün tümüyle iltihaplanması

Papillitis (papillit): Optik papillanın ödemli iltihabı

Uveitis (uveitis): Uvea iltihabı

Cyclopia (siklopi): İki göz yerine tek göz oluşmasıyla belirgin kongenital anomali, tek gözlü olma.

Retrolental fibrodysplasia (retrolental fibrodisplazi): Prematüre bebeklere yüksek konsantrasyonda oksijen verilmesine bağlı olarak gelişen retina damarlarında anormallikle belirlenen bir hastalık

➤ Tanısal Yöntemler ile İlgili Terimler

Keratoscope (keratoskop): Kornea üzerindeki anormal eğrilikleri belirlemede kullanılan alet

Keratotomy (kekeratotomi): Keratoskop aracılığıyla korneanın muayenesi

Keratometer / Ophthalmometer (keratometre / oftalmometre): Korneanın ön yüz eğriliğini ölçmede kullanılan alet

Keratometry (keratometri): Korneanın ön yüz eğriliğinin keratometre ile ölçülmesi

Ophthalmoscope (oftalmoskop): Göz dibinin muayenesinde kullanılan alet, göz aynası

Ophthalmoscopy (oftalmoskopi): Göz dibinin oftalmoskop aracılığıyla muayenesi

Ophthalmotometry (oftalmotonometri): Göz içi basıncının oftalmotonometre aracılığıyla ölçülmesi.

Photometer (fotoptometre): Gözlerin ışık eşiğini ölçmede kullanılan alet, gözün cisimleri tanıyabileceği en az ışık miktarını belirleyen araç

Photometry (fotoptometri): Gözün cisimleri tanıyabileceği en az ışık miktarının ölçülmesi

Retinoscope (retinoskop): Gözün kırma hatalarını belirleme amacıyla retina muayenesinde kullanılan alet

Retinoscopy (retinoskopi): Gözün kırma hatalarını belirleme amacıyla uygulanan yöntem

1.3. Göz Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Terimler

Blepharoplasty (blefaroplasti): Göz kapağı üzerinde herhangi bir şekil bozukluğunu düzeltmek amacıyla yapılan estetik ameliyat

Dacryocystotomi (dakriyosistomi): Gözyaşı kesesine kesit yapma

Tarsoplasty (tarsoplasti): Göz kapağındaki herhangi bir şekil bozukluğunu düzeltmek üzere yapılan estetik ameliyat

Tarsorrhaphy (tarsorafı): Kapak kenarlarını karşılıklı dikerek göz kapağı aralığını daraltma veya tamamen kapatma

Resim 1.3: Göz ameliyatı

Corneal graft (korneal greft): Bulanıklık gösteren kornea bölgesine, vericiden alınmış sağlam kornea parçasının yerleştirilmesi

Corneal transplant / Corneal transplantation (korneal trasplant / korneal trasplantasyon): Kornea nakli

Keratocentesis (keratosentez): Korneayı delme ameliyatı / korneanın delinmesi, göz ön odasından sıvı çekmek amacı ile kornea pönksiyonu yapma

Kerectomy (kerektomi): Korneanın kısmen çıkarılması

Keratoplasty (keratoplasti): Kornea üzerinde yapılan herhangi bir plastik ameliyat

Lens extraction (lens ekstraksiyon): Lensin çıkarılması

Parsplana lensectomy (parsplana lensektomi): Lensin ameliyatla alınması

Evisceration (evisserasyon): Bir organın içini boşaltma, özellikle göz küresinin içini boşaltma

Extracapsular cataract extraction (ekstrakapsular katarakt ekstraksiyon): Ön kapsülün ameliyatla alınması

Intracapsular cataract extraction (intrakapsular katarakt ekstraksiyon): Merceğin, kapsülün ameliyatla alınması

1.4. Göz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Amaurosis (amoroz): Görme yeteneğinin kaybı

Amblyopia (ambliyopi): Görme bulanıklığı

Color blindness (kolor blayndns): Renk körlüğü

Diplopia (diplopi): Çift görme

Epiphora (epifora): Aşırı gözyaşı gelişi

Myosis (myozis) : Göz bebeğinin daralması, ufalması

Mydriasis (midriyazis) : Göz gözbebeğinin anormal genişlemesi

Exophthalmia / Exophthalmus / Exophthalmos (egzoftalmi / egzoftalmus / egzoftalmos) :Göz küresinin dışarı doğru öne çıkması

Nystagmus / Nystaxis (nistagmus / nistaksis): Göz küresinin istek dışı hareketi, göz titremesi

Photophobia (fotofobi): Işık korkusu

Photopia (fotofi): Gözün ışığa uyum göstermesi

Photopsia (fotopsi): Kişini gözleri önünde kıvılcım ya da parıltı algılanması

Strabismus (strabizmus): Şaşılık

Resim 1.4: Şaşılık

UYGULAMA FAALİYETİ

Bu uygulama faaliyetinde verilen işlem basamaklarını tamamlayınız ve göze ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz ediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Göze ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	➤ Tıbbi terimleri okurken telaffuzlara dikkat ediniz. ➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz. ➤ Tıbbi terimleri yazarken hata yapmamak için çalışma defterinize yazarak pratik yapınız.
➤ Göze ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.	
➤ Göz hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Göz hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.	
➤ Göz ameliyatlarına ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Göz ameliyatlarına ilişkin terimleri doğru yazınız.	
➤ Göz hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Göz hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Korneanın yazılışı aşağıdaki terimlerden hangisidir?
A) Coronea
B) Kornea
C) Cornea
D) Corinya
E) Corneya
2. Gözün ağ tabakası, aşağıdakilerden hangisidir?
A) Cornea
B) Sclera
C) İris
D) Retina
E) Lens
3. Fotofobinin yazılışı aşağıdaki terimlerden hangisidir?
A) Fotopohia
B) Photophobia
C) Photobia
D) Photofobia
E) Photophobi
4. Aşağıdakilerden hangisi, arpacık anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Hordeolum
B) Entropion
C) Şalazyon
D) Hordum
E) Diplopia
5. Aşağıdakilerden hangisi, göz kapağı üzerinde herhangi bir şekil bozukluğunu düzeltmek amacıyla yapılan estetik ameliyatın yazılış şeklidir?
A) E nukleation
B) Keratocendesis
C) Blepharoplasty
D) Kerectomy
E) Blefaroplasti

Aşağıda okunuşları verilen tıbbi terimlerin karşılıklarına yazılışlarını yazınız.

6. **Diplopi:** .....
7. **Korneal injuri:** .....

8. **Sklerit:** .....
9. **Keratoplasti:** .....
10. **Astigmatizm:** .....

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

11. Göze gelen paralel ışınların, retinanın önünde odaklaşması sonucu uzağı net görememe ile belirgin görme bozukluğuna , ... (.....) denir.
12. Gözlerin şaşı olmasına , ... (.....) denir.
13. Optik papillanın ödemli iltihabına, ... (.....) denir.
14. Göz bebeğinin etrafındaki renkli ve çember şeklindeki dokuya , ... (.....) denir.
15. Göz kapağı iltihabına , ... (.....) denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Kulak-burun-boğaza ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Anatomi dersinin kulak, burun, boğaz modülünü inceleyiniz.
- Kulak-burun-boğaza ilişkin anatomik terimleri değişik kaynaklardan yararlanarak araştırınız ve araştırma sonucunda topladığınız bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. KULAK-BURUN-BOĞAZA İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

➤ **Kulak**

İşitme ve denge organı olarak görev yapan kulak, temporal kemik içine yerleşik iki organdan meydana gelmiştir.

Dış kulak, orta kulak ve iç kulak olarak üç bölüme ayrılır. Dış kulak, kulak kepçesiyle topladığı ses dalgalarını kulak zarı titreşimleriyle orta kulağa geçirir. Bu titreşimler orta kulakta, kulak kemikçikleri ve orta kulak boşluğu ile iç kulağa aktarılır. İç kulakta ise duyu sinirleri ile beyne iletilip işitme gerçekleşmiş olur. İşitme işleminin dışında, vücudun denge işlevi de iç kulak bölümünde gerçekleşir.

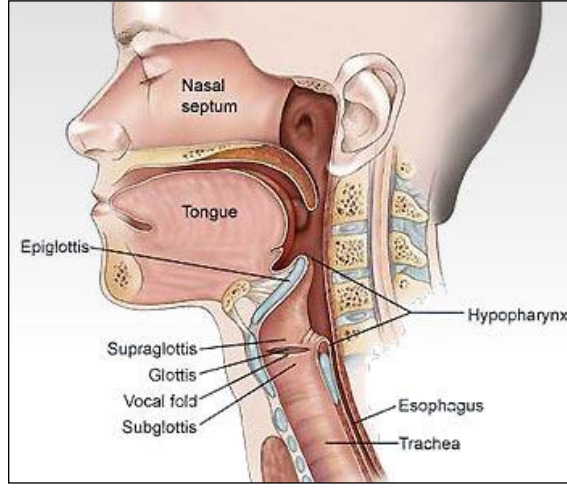
➤ **Burun**

Yüzün tam ortasında bulunan burun; kemik ve kıkırdak dokudan oluşur. Solunum yapmada ve koku almada kullandığımız organımızdır.

➤ **Boğaz**

Kafatası alt kısmından başlayıp alt gırtlak kıkırdağı hizasında yemek borusu ile birleşen, duvarlarını kasların teşkil ettiği sindirim sisteminin ağızdan sonraki ikinci ünitesidir.

Boğaz; ön yukarı kısımda burun boşluklarının arka kısmına, ön ortada ağız boşluğuna, en aşağı kısımda da gırtlak boşluğuna açılır. Boğazın ağız boşluğuyla birleştiği yerde bademcikler bulunur.

Resim 2.1: Boğazın anatomisi

2.1. Kulak-Burun- Boğaz İle İlgili Anatomik Terimler

Vücut yapılarını tanımlarken bazı temel terim ve yönlerin iyi bilinmesi gerekir. Bu anlamda kullanılan anatomi terimleri bütün dünyada ortak bir dil halinde karşımıza çıkmaktadır. Bugün sağlık alanında kullanılan terminolojinin büyük kısmını anatomik terimler oluşturmaktadır.

2.1.1. Kulak İle İlgili Anatomik Terimler

Auris (oris): Kulak

Auricula / Auricle / Pinna (oriküla / orikül / pinna): Kulak kepçesi

Auris externa (oris eksterna): Dış kulak

Auris media / Tympanum (oris media/ timpanum): Orta kulak

Auris interna / Labyrinth (oris interna / labirent): İç kulak

Acusticus (akustikus): İşitme siniri

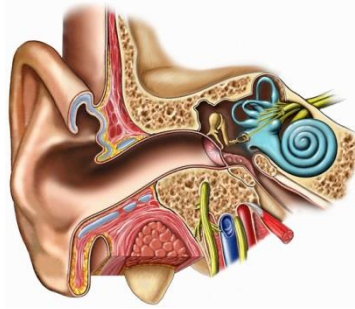
Cartilago auricularis (kartilaj orikülaris): Kulak kepçesi kıkırdağı

Cavum tympani / Tympanic cavity / Tympanum (kavum timpani / timpanik kaviti / timpanum): Orta kulak boşluğu

Cochlea (koklea): İç kulakta işitme duyusunu alan kısım, kulak salyangozu

Concha auriculae (konka orikül): Kulak sayvanı dış yüzündeki derin çukurluk, kulak konkası

Glandula ceruminosa (glandula seruminoza): Seruminos bez, dış kulak yolu duvarında bulunan bezlerin genel adı

Resim 2.2: Kulağın anatomik yapısı

Lobulus auricularis (lobulus örikularis): Kulak memesi

Ossicle (osikıl): Küçük kemik, kemikçik , özellikle orta kulaktaki üç küçük kemikten herhangi biri

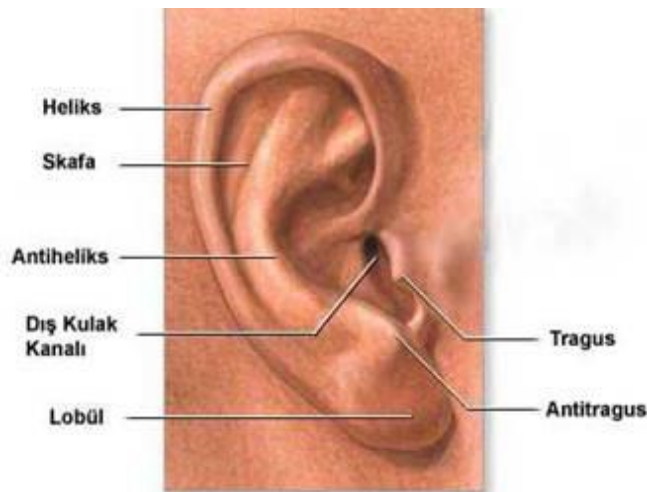
Malleus (malleus): Orta kulaktaki üç küçük kemikten çekiç şeklinde olanı, çekiç kemiği

Stapes (stapes): Orta kulaktaki üç küçük kemikten üzengi şeklinde olanı, üzengi kemiği

İncus (inkus): Orta kulaktaki üç küçük kemikten örs şeklinde olanı, örs kemiği

Myringa / Membrana tympanica (miringa / membrana timpanika): Kulak zarı, timpanik zar, dış kulak ile orta kulak arasında bulunan ince zar

Tuba auditiva (tuba öditiva): Orta kulak boşluğu ile yutak arasında uzanan boru, östaki borusu

Resim 2.3: Dış kulak

2.1.2. Burun İle İlgili Anatomik Terimler

Nose / Nasus / rhino (nouz / nasi / rino): Burun

Os nasale (os nazale): Burun kemiği

Concha nasalis (konka nazalis): Burun boşluğu dış yan duvarlarındaki üç kemik kabartıdan her biri, burun konkası

Naris (naris): Burun deliği

Nasal valve (nazal valv) : Burun açıklığı

Nasal cavity (nazal kaviti): Burun boşluğu

Regio respiratoria (regio respiratoria): Burun boşluğunun solunumla ilgili bölümü

Regio olfactoria (regio olfaktoria): Burun boşluğunun koku bölgesi olan üst kısmı

Nasal septum (nasal septum): Burun boşluğunu ikiye ayıran bölme, burun bölmesi

2.1.3. Boğaz İle İlgili Anatomik Terimler

Fauces (fauses): Boğaz

Pharynx (farenks / farinks): Yutak

Tonsil / tonsilla (tonsil / tonsilla): Bademcik

Tonsilla Palatina / Palatine tonsil (tonsilla palatina/ palatin tonsil): Damak bademciği

Tonsilla Pharyngea / Pharyngeal tonsil (tonsilla farenjea / faranjeal tonsil): Yutak bademciği

Adenoids (adenoids): Çocuklarda iltihap nedeniyle yutak bademciğinin büyümesi, geniz eti

Sialaden (siyaleden): Tükürük bezi

Laryngopharynx / hypopharynx (larengofarenks/ hipofarenks): Yutağın alt kısmı, yutağın yemek borusuna açılan kısmı

Nasopharynx (nazofarenks): Farenksin yumuşak damağın üstünde kalan bölümü

Oropharynx (orofarenks): Farenksin yumuşak damağın altında kalan bölümü

Parotid / Parotis / Parotid gland (Parotid / Parotis / Parotid gland): Kulak altı tükürük bezi

2.2. Kulak-Burun-Boğaz İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Tanı, teşhis olarak da bilinir, bir hastalık ya da bozukluğu; hastanın tıbbi geçmişini, belirtileri ve bulguları değerlendirerek ve hastayı çeşitli yöntemlerle muayene ederek tanımlama işlemidir. Tanı terimi hekim ya da muayene eden kişinin vardığı kararı belirtmek için de kullanılır.

2.2.1. Kulak Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Acusticus neurinoma (akustik nörinom): İşitme sinirinden kaynaklanan tümör

Cholesteatoma (kolesteatom): Orta kulakta gelişen, etrafı çok katlı yassı epitelle çevrili, içi kan ve kolesterol içeren kistik kitle

Microti (mikroti): Kulak kepçesinin çok küçük oluşu

Deafness (difnıs): İşitme yeteneğinin olmayışı, sağırılık

Presbyacusic / presbycusis (presbiyakuz / presbikuz / presbikuzi): Yaşlılık nedeniyle işitme kaybı, sağırılık

Meniere's disease (Meniere dizisi): Meniere hastalığı ; iç kulakta gelişen, tekrarlayıcı baş dönmeleri, ilerleyici işitme kaybı, kulak uğultusu, kulakta bası hissi ile belirgin kronik hastalık

Otosclerosis (otoskleroz): Üzengi kemiğinin oval pencereye hareket edemeyecek şekilde yapışması sonucu oluşan, ses titreşimlerinin iç kulağa iletilmemesi nedeniyle işitme kaybının eşlik ettiği kulak hastalığı

Otopiyosis (Otopiyoz): Cerahatli akıntı ile seyreden herhangi bir kulak hastalığı

Labyrinthitis (labirentit): Labirent iltihabı

Myringitis / Tympanitis (mirinjit / timpanit): Kulak zarı iltihabı

Otitis externa (otitis eksterna): Dış kulak yolu iltihabı

Otitis media (otitis medya): Orta kulak iltihabı

Otitis interna (otitis interna): İç kulak iltihabı

Otomycosis (otomikoz): Mantara bağlı kulak hastalığı

Otopiesis (otopiz): Kulak zarının içeriye doğru çökmesi

➤ Tanısal Yöntemler ile İlgili Terimler

Audiometer (odiyometre): İşitme yeteneğinin derecesini ölçen alet

Audiometry (odiyometri): İşitme yeteneğinin derecesini ölçme testi

Myringoscope / Oscope (miringoskop/ otoskop): Kulak zarını muayede kullanılan alet

Myringotome (miringotom): Kulak zarına kesit yapmada kullanılan özel bistüri

Otoscopy (otoskopi): Kulak zarının otoskopla muayenesi

Tympanometer (timpanometre): Orta kulağın basıncını ölçmeye yarayan alet

Tympanometry (timpanometri): Orta kulağın basıncını ölçme testi

Tympanocentesis (timpanosentez): Sıvı çekmek amacıyla kulak zarını iğne ile delerek timpan boşluğuna girme

2.2.2. Burun Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Alar collaps (alar kollaps): Nefes alırken burun kanatlarının içine çökmesi, büzüşmesi

Choanal atresia (koanal atrezi): Arka burun deliklerinin kemik veya mukoza ile kapalı olması

Coryza (koriza): Akut burun nezlesi

Epistaxis (epistaksis): Burun kanaması

Hyperosmia (hiperozmi): Koku alma duyusunun ileri derecede keskin olması

Hyposmia (hipozmi): Koku alma duyusunun ileri derecede zayıf olması

Nasal polyp (nazal polip): Burun mukozasında gelişen polip

Nasal cyst (nazal kist): Burun kisti

Rhinitis (rinit): Burun içi mukozasının iltihabı

Rhinophyma (rinofima): Burnun bağ dokusu artımı ve yağ bezlerinin hipertrofisi sonucu aşırı irileşmesi, patates burun

Resim 2.4: Rinofimalı burun

Rhinolith (rinolit): Burun boşluğunda oluşan taş, burun taşı

Rhinopathy (rinopati): Herhangi bir burun hastalığı

Rhinoscleroma (rinosklerom): Burun ve nazofarinksli tutan parçaları oluşturan ve bunun sonucunda burun tıkanıklığına yol açan granüloamatöz hastalık

Rhinomycosis (rinomikoz): Mantara bağlı burun hastalığı

Rhinosinusitis (rinosinüzit): Burun ve sinüslerin enfeksiyonu

Septum deviation/ deflection of septum (septum deviasyonu/defleksiyon of septum): Burun bölmesinin sağa ya da sola doğru eğik olması

Saddle nose (saddl nouz): Burun çatısının desteğinin kaybolması sonucu ortaya çıkan burun deformitesi, semer burun

➤ Tanısal Yöntemler ile İlgili Terimler

Acoustik rhinometry (akustik rinometri): Burun boşluğuna verilen ses dalgalarını yansımalarının ölçülmesi ile burun boşluğundaki direnç noktalarının belirlendiği test yöntemleri

Cottle test (kotıl testi): Burun tıkanıklığı şikâyetlerinde burun hava geçişini saptamak için yapılan bir test

Nasal speculum (nazal spekülüm): Burun deliklerini açarak burun içi muayenede kullanılan alet

Olfactometer (olfaktometre): Koku alma duyusunun derecesini ölçen alet

Olfactometry (olfaktometri): Koku alma derecesinin ölçülmesi

Politzer test (politzer test): Bir burun deliğini kapatırken diğer taraftan lastik pompa ile basınçlı hava verilmesi

Respirometer (respirametre): Solunum genişliğini ölçmede kullanılan alet

Respirometry (respirametri): Solunum genişliğinin ölçülmesi

Rhinomanometer (rinomanometre): Burun boşluğundaki hava akımı ve basınçları ölçmeye yarayan cihaz

Rhinomanometry (rinomanometri): Burun boşluğundaki hava akımı ve basınçların ölçülmesi işlemi

Rhinoscope (rinoskop): Burun içini muayenede kullanılan alet

Rhinoscopy (rinoskopi): Burun içinin rinoskop aracılığı ile muayenesi

2.2.3. Boğaz Hastalıkları İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Pharyngitis (farenjit): Yutağın iltihabı

Tonsillitis (tonsilit): Bademcik iltihabı

Sialadenitis / Sialitis / Parotitis (siyaladenit /Siyalit / parotit): Tükürük bezinin iltihabı

Adenoiditis (adenoidit): Büyümüş yutak bademciğinin iltihaplanması

2.3. Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Tıbbi Terimleri

Ameliyat; ilaçla ya da başka tedavi yöntemleriyle iyileştirilemeyen hastalıkların, yaralanmaların, vücuttaki yapı bozukluklarının onarılması ya da hastalıklı organın kesilip çıkarılarak iyileştirilmesi işlemine denir. Tıbbın en eski dallarından biridir. Cerrahide bilgi ve becerinin bir arada bulunmasından dolayı hem bilim hem sanat olarak kabul edilir.

2.3.1. Kulak Ameliyatlarına İlişkin Terimler

Labyrinthectomy (labirentektomi): Kulak labirentinin ameliyatla çıkarılması

Labyrinthotomy (labirentomi): Kulak labirentine kesit yapma

Myringotomy (miringotomi): Kulak zarına miringotom denilen aletle kesit yapma

Myringectomy (miringektomi): Kulak zarının ameliyatla çıkarılması

Otoplasty (otoplasti): Kulak kepçesi üzerinde yapılan estetik ameliyatı

Resim 2.5: Otoplasti ameliyatı olmadan önceki hali ve ameliyat olduktan sonraki hali

Stapedectomy (stapedektomi): Üzengi kemiğinin ameliyatla alınması

Tympanostomy (timpanostomi): Orta kulak boşluğunun bir tüp aracılığıyla dış kulağa açılması

Tympanotomy (timpanotomi): Kulak zarına kesit yapma

Tympanoplasty (timpanoplasti): Orta kulak üzerinde yapılan estetik ameliyat

2.3.2. Burun Ameliyatlarına İlişkin Terimler

Rhinoplasty (rinoplasti): Herhangi bir şekil bozukluğunu düzeltme amacıyla burun üzerinde yapılan estetik ameliyatı

Septoplasty (septoplasti): Burun septumunun cerrahi olarak düzeltilmesi

Septorhinoplasty (septorinoplasti): Burun septumunun cerrahi olarak düzeltilmesi ile birlikte burnun dış görünümünün de düzeltilmesini içeren ameliyat, burun estetik ameliyatı

2.3.3. Boğaz Ameliyatlarına İlişkin Terimler

Tonsillectomy (tonsillektomi): Bademciğin ameliyatla çıkarılması

Tonsilloadenoidectomy (tonsilloadenoidektomi): Damak bademcikleri ve yutak bademciğinin ameliyatla çıkarılması

Adenoidectomy (adenoidektomi): Geniz etinin ameliyatla çıkarılması

2.4. Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Belirti veya semptom, hasta tarafından fark edilen, bir hastalık veya alışılmışın dışında bir durum nedeniyle vücut işlevlerinin veya hislerin normalden ayrılış halidir. Oysa bulgu başkaları tarafından objektif olarak gözlemlenebilir. Örneğin, *Parestezi* bir semptomdur (sadece bunu yaşayan kişi doğrudan karıncalanma hissini yaşayabilir), *Eritem* ise bir bulgudur (cildin anormal şekilde kızardığını herkes onaylayabilir). Semptomlar ve bulgular genelde karakteristik değildir ancak bunların çeşitli kombinasyonları belirli tanıları düşündürür, tanı aralığını daraltmakta yardımcı olur.

2.4.1. Kulak Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Cerumen (serümen): Kulak kiri, kulak yağı

Otorrhea (otore): Kulak akıntısı

Otopyorrhea (otopiyore): Kulaktan cerahatli akıntı gelişi

Otorrhagia (otoraji): Kulak kanaması, kulaktan kan gelmesi

Otalgia (otalji): Kulak ağrısı

Tympanosclerosis (timpanoskleroz): Kulak zarının sertleşmesi

Vertigo (vertigo): Denge bozukluğu ile beraber görülen baş dönmesi

Tinnitus (tinnitus): Kulak çınlaması, kulak uğultusu

2.4.2. Burun Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Anosmia (anozmi): Koku alma hissinin olmayışı

Cerebrospinal fluid rhinorrhea (serebrosipinal fluid rinore): Beyin omurilik sıvısının burundan gelmesi

Rhinolalia / Rhinophonia / nasal speech (rinolali / rinofoni / nazal spiiç): Konuşurken sesin genizden gelişi, burundan konuşma

2.4.3. Boğaz Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Aphagia (afaji): Yutamama, yutma refleksinin kaybı

Dysphagia (disfaji): Yutma güçlüğü

Odynophagia (odinofaji): Yutmada ağrı hissetme

Globus hystericus (globus histerikus): Hastanın yutkunurken mevcut olmamasına rağmen boğazında şişlik veya topak hissetmesi

Hypertrohy of tonsillis (tonsilla hipertrofisi): Bademciklerin büyümesi

UYGULAMA FAALİYETİ

Bu uygulama faaliyetinde verilen işlem basamaklarını tamamlayınız ve kulak-burun-boğaza ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz ediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kulak-Burun-Boğaza ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz. ➤ Tıbbi terimleri yazarken hata yapmamak için çalışma defterinize yazarak pratik yapınız.
➤ Kulak-Burun-Boğaza ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz ameliyatlarına ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz ameliyatlarına ilişkin terimleri doğru yazınız.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Kulak-Burun-Boğaz hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Kulak kaç bölüme ayrılır?
A) 2
B) 3
C) 4
D) 5
E) 6
2. Aşağıdakilerden hangisi *Incus'un* (inkus) açıklamasıdır?
A) Kulak kepçesi
B) Kulak kiri
C) Dış kulak
D) Örs kemiği
E) Çekiç kemiği
3. Aşağıdakilerden hangisi işitme sinirinin Latince doğru yazılışıdır?
A) Acusticus
B) Austicus
C) Öküstikus
D) Okustikus
E) Acustokus
4. Aşağıdaki tıbbi terimlerden hangisi sağırılığın karşılığıdır?
A) Myringitis
B) Microti
C) Deafness
D) Leabyrinthitis
E) Otopiesis
5. Aşağıdaki tıbbi terimlerden hangisi kulak zarının ameliyatla çıkarılmasının karşılığıdır?
A) Otoplasty
B) Tympanotomy
C) Tympanoplasty
D) Tympanostomy
E) Myringectomy
6. Aşağıdaki tıbbi terimlerden hangisi burun kanamasının karşılığıdır?
A) Endonasal
B) Epistaxise
C) Hypernasalty
D) Rhinophyma
E) Concha bullosa

7. Aşağıdakilerden hangisi burun içini muayenede kullanılan alettir?
A) Rhinoscope
B) Olfactometer
C) Myringoscope
D) Otoscope
E) Rhinoscopy
8. Aşağıdakilerden hangisi *Parotitis*'in Türkçe karşılığıdır?
A) Bademcik iltihabı
B) Yutağın iltihabı
C) Orta kulak iltihabı
D) Tükürük bezinin iltihabı
E) Kulak zarı iltihabı
9. Aşağıdakilerden hangisi kulaktan kan gelmesinin karşılığıdır?
A) Ootalgia
B) Otorrhea
C) Otorrhagia
D) Otopyorrhea
E) Tinnitus
10. Aşağıdakilerden hangisi yutmada ağrı hissetme anlamında olan *Odinofaji*'nin doğru yazılışdır?
A) Odinophagia
B) Odynohagia
C) Audynophagia
D) Audinophagia
E) Odynophagia

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

ÖĞRENME KAZANIMI

Deriye ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Anatomi dersinin deri ile ilgili modülünü inceleyiniz.
- Derinin; anatomik, tanısal, ameliyat ve hastalık semptomlarına ilişkin terimleri değişik kaynaklardan yararlanarak araştırınız ve edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. DERİYE İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

Deri, vücudu saran en ağır ve en büyük organdır. En ince olduğu yer göz kapakları, en kalın olduğu yer ise ayak tabanıdır. Deriyle ilgili hastalıkları inceleyen bilim dalına *Dermatoloji* denir. Derinin; koruma, salgılama, ısıyı ayarlama ve duyu alma gibi dört ayrı işlevi vardır. Tırnaklar ve kıllar deride ek yapılardır.

3.1. Deri İle İlgili Anatomik Terimler

Cutis / skin / tegument (kutis / skin / tegument): Deri

Epidermis (epidermis): Üst deri, dış deri

Dermis / derma / corium (dermis / derma / koryum): Alt deri, iç deri

Hypodermis (hipodermis): Deri altı bağ dokusu

Pilus (pilus): Kıl, tüy

Radix pili (radiks pili): Kıl kökü

Hair root (heir ruut): Kıl veya saçın kök kısmı

Hircus (hirsus): Koltuk altı kılı

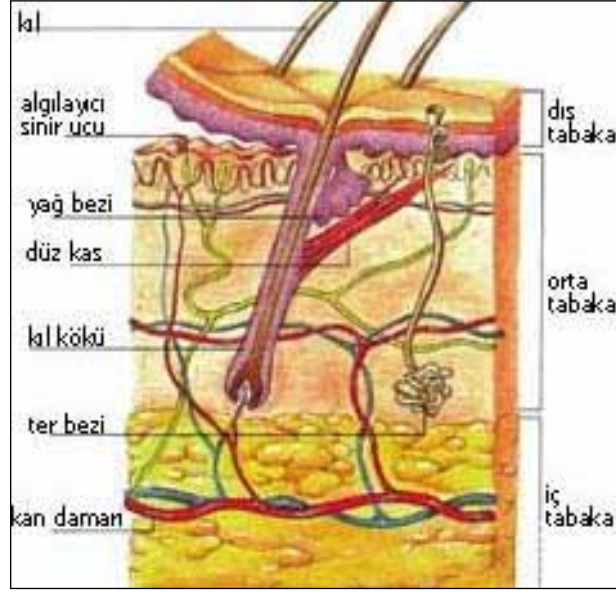
Vibrissa (vibris): Burun kılı

Barba (barba): Sakal

Sebaceous gland (sebasöz gland): Yağ bezi

Sweat glands (sivit glands): Deri ter bezleri

Onyx / unguis / nail: (oniks / unguis / nail): Tırnak

Resim 3.1: Derinin anatomik yapısı

Arrector pili (arrektör pili): Saç veya kılı kasıldığı zaman dikleştirici istem dışı çalışan kas lifi

Melanin (melanin): Vücutta deri, saç, kıl ve bazı oluşumlara renk veren pigment

Melanocyte (melanosit): Melanin oluşturucu hücre

Melanoblast (melanoblast): Melanosit öncü hücresi

3.2. Deri İle İlgili Tanısal Tıbbi Terimler

Acne (akne): Siville

Resim 3.2: Akneli yüz

Albinism / albinismus (albinizm / albinismus): Deri, saç veya retinanın doğuştan beyaz renk göstermesi hali

Alopecia (alopeci): Kıl dökülmesi özellikle saçların kısmen veya tamamen dökülüşü

Atopic dermatitis (atopik dermatit): Genellikle alerjik yapılı insanlarda görülen kaşıntılı, yüzeysel bir deri iltihabı

Carbuncle (karbunkül): Komşu kıl foliküllerinin iltihaplanmasıyla oluşan büyük çıban

Cellulitis (selülit): Bağ dokusunun, özellikle gevşek yapıdaki deri altı dokusunun, yaygın irinsiz iltihabı

Comedo (komedo): Deri yağ bezi kanallarının tıkanmasıyla oluşan siyah noktalar

Decubitus / Decubitus ulcer (dekübitus / dekübitus ülseri): Uzun süreli yatan hastalarda baskı sonucu oluşan yara, yatak yarası.

Dermatitis (dermatit): Deri iltihabı

Resim 3.3: Dermatitli el

Epidermatitis (epidermit): Dış deri tabakasının iltihabı.

Dermatocellulitis (dermatoselülit): Deri ve deri altı bağ dokusunun iltihabı

Dermatosis (dermatoz - dermatozis): Deri lezyonlarıyla belirgin hastalık

Dermatomegaly (dermatomegali): Vücut derisinin yer yer kıvrımlar yapıp sarkacak derecede fazla oluşuyla belirgin doğuştan mevcut deri anomalisi

Dermatophyte (dermatofit): Deri üzerinde yerleşip hastalık yapan herhangi bir mantar, deri mantarı

Eczema (ekzema): Çeşitli etkenler nedeniyle gelişen, yer yer kabuklanma gösteren, veziküller oluşması ve akıntı ile belirgin, aşıntılı deri iltihabı

Ephelis / Freckle (efelis / frekıl): Derinin güneşe maruz kalan kısımlarında oluşan kahverengimsi küçük lekelerden her biri, çil

Erysipelas (erizipel): Streptokokların neden olduğu akut deri iltihabı, yılançık.

Erythema nodosum (eritema nodozum): Daha çok pretibial bölgede, bazen de kollarda ve diğer bölgelerde hassas kırmızı nodüllerin ortaya çıktığı, iltihabi bir deri ve deri altı dokusu hastalığı, nodüler eritem

Resim 3.4: Eritema nodozum döküntüsü

Erythrasma (eritrazma): Mantarların neden olduğu deri hastalığı

Folliculitis (folikülit): Folikül iltihabı; özellikle kıl foliküllerinin iltihabı

Furuncle (Furonkül): Deride meydana gelen ağrılı şişlik, çıban

Hydradenitis (hidradenit): Ter bezlerinin iltihabı

Hidradenitis suppurativa / Spiradenitis (hidradenit supurativ / sipradenit): Ter bezlerinin apseler oluşturması ile belirgin iltihabı

Spiradenoma (sipradenom): Ter bezlerinin iyi huylu tümörü

Ichthyosis (iktiyoz - iktiyozis): Kuruma, sertleşme ve pullanma ile belirgin kalıtsal deri hastalığı, balık derisi hastalığı

İmpetigo (impetigo): Stafilokok ya da streptokokların neden olduğu bulaşıcı deri hastalığı

Keratoacanthoma (keratoakantom): Derinin dışarıyla temasta olan bölgelerinde devamlı güneş ışınlarına maruz kalışı sonucu gelişen, ortası keratin kitlesiyle dolu, yuvarlak, sert ve genellikle et renginde bir lezyon

Keratoma (keratom): Deride boynuzumsu doku artımından oluşan sert oluşum, örneğin nasır...

Lichen (liken): Papüllerin oluşmasıyla belirgin herhangi bir deri hastalığı

Lichen planus (liken planus): Özellikle kol ve bacak derileri üzerinde görülen, sebebi bilinmeyen deri hastalığı

Macula (makül - maküla): Deri üzerinde, çevresine oranla renk farkı gösteren benek veya nokta şeklindeki bölge, leke

Melanoblastoma (melanoblastom): Menaloblastlardan gelişen tümör

Melanocarcinoma / Melanoma (melanokarsinom / melanom): Melanın hücrelerinden gelişen kötü huylu tümör

Melanopathy (melanopati): Aşırı melanin birikimi ile belirgin bir hastalık

Melanoderma (melanoderma): Aşırı melanin birikimi nedeniyle derinin koyu renk alması

Miliaria (miliyarya): İsilik, sıcak döküntüsü

Mole (mol): Deri üzerinde koyu renk gösteren kabarık leke veya etli oluşum, ben

Nevus (nevus): Deri üzerinde doğuştan mevcut koyu renk gösteren hafif kabarık oluşum, ben, doğum lekesi

Paronychia (paronişi - paroniki): Tırnak yatağı iltihabı, dolama.

Pemphigoid / pemphigus (pemfigoid / pemfigus): Cilt yüzeyinde gergin kabarcık döküntüleri ile karakterize bir deri hastalığı

Psoriasis (psoryaz): Sedef hastalığı

Prurigo (prurigo): Şiddetli kaşıntıya neden olan küçük kabarcıklarla belirgin kronik deri hastalığı

Pityriasis (pitiriyaz): Deride iltihaplanma olmaksızın pullanma ve kepek tarzında dökülme ile belirgin hastalık

Pityriasis rosea (pitiriyazis roze): Deri üzerinde pullanma gösteren pembemsi renkte oval papüllerle belirgin hastalık, madalyon hastalığı

Pityriasis versicolor / tinea versicolor (pitiriyazis versikolor / tinea versikolor): Özellikle göğüs derisi üzerinde güderi rengini andıran lekelerle belirgin mantar hastalığı

Sebaceous cyst (sebasöz kist): Yağ bezi kanalının tıkanması sonucu oluşan kist

Scabies / gale (Skabiyes / gal): Uyuz

Seborrheic dermatitis (seboreik dermatit): Yağ bezlerinin işlev bozukluğu sonucu oluşan deri iltihabı, özellikle çok küçük çocuklarda baş derisini ve vücudun kıvrımlı yerlerini etkileyebilen yaygın bir deri hastalığı

Resim 3.5: Seboreik dermatit

Tinea (tinea): Değişik mantar türlerinin neden olduğu mantar hastalığı

Tinea barbae (tinea barba): Sakal derisi ve sakal kılı foliküllerinde görülen mantar hastalığı

Tinea capitis (tinea kapitis): Saçlı deri üzerinde görülen mantar hastalığı

Tinea corporis (tinea korporis): Vücut derisinde görülen mantar hastalığı

Tinea pedis (tinea pedis): Ayakta, özellikle parmak aralarında görülen mantar hastalığı

Tinea unguium (tinea ungiu): Tırnakta görülen mantar hastalığı

Ulcer (ülser): Deri veya mukoza üzerinde gelişerek altındaki dokuları da etkileyen açık yara

Urticaria (ürtiker): Deri üzerinde şiddetli kaşıntı ve yanma hissiyle beraber deri üzerinde pembemsi kırmızı kabartılar oluşması ile ortaya çıkan alerjik durum, kurdeşen

Resim 3.6: Ürtiker döküntüsü

Verruca / Verruga/ Verruca vulgaris (verruka/ verruga/ verruca vulgaris): Siğil

Verrucosis (verrukoz): Çok sayıda siğil oluşması hali

Vitiligo / leukodermia / leukoderma / piebald skin (vitiligo / lökodermi / lökoderma / piebald skin): Deri üzerinde melanin kaybına bağlı süt beyazı lekeler halinde kendini gösteren durum

Resim 3.7: Vitiligo görüntüsü

3.3. Deri Hastalıkları Ameliyatlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Cicatrixectomy (sikatrektomi): Skar dokusunun (nedbenin) ameliyatla çıkarılması

Dermabrasion (dermabrasyon): Derideki ben veya yara izini ortadan kaldırmak amacıyla yapılan kazıma işlemi

Dermatoplasty / Skin grafting (dermatoplasti / skin grafting): Harabiyete uğramış veya şekil bozukluğu olan deri bölgesine sağlam deri parçası nakletme

Epilation (epilasyon): Kılların kökleriyle beraber ortadan kaldırılması

Electroepilation (elektroepilasyon): Ters yönde gelişmiş kıl foliküllerine elektrokoagülasyon iğnesi sokularak gerçekleştirilen epilasyon

Local excision of skin lesion (lokal eksizyon of skin lezyon): Derideki lezyonun lokal çıkartılması

Plastic operation on skin (plastik operasyon on skin): Derideki defektin cerrahi yolla düzeltilmesi

3.4. Deri Hastalıkları Semptomlarına İlişkin Tıbbi Terimler

Vesicula / vesicle (vezikül): İçinde seröz sıvı bulunan küçük deri kabarcığı

Bulla (bül): İçinde sıvı bulunan vezikülden büyük deri kabarcığı

Papula / papule (papül): Deri üzerinde oluşan küçük kabartı

Pustula / pustule (püstül): Deri üzerinde oluşan içi cerahat dolu küçük kabarcık, sivilce

Apulopustular (papülopüstüler): Hem papül hem püstüllerden oluşan

Papulopustule (papülopüstül): Püstüle dönüşme halindeki papül

Papulovesicle (papülovezikül): Veziküle dönüşme halindeki papül

Papulovesicular (papüloveziküler): Hem papül hem veziküllerden oluşan

Macule / macula (makül / maküla): Deri üzerinde çevresine oranla renk farkı gösteren bölge, benek, leke

Maculopapular (makülopapüler): Hem makül hem papüllerden oluşan

Maculopapule (makülopapül): Makül üzerinde oluşmuş papül, hem makül hem papül nitelikleri gösteren.

Hematoma (hematom): Dokuda kan toplanması nedeniyle oluşan şişlik

Petechiae (peteşi): Deri altı kan damarlarından sızan kanın deri üzerinde meydana getirdiği nokta şeklinde morumsu kırmızı lekelerden her biri

Ecchymosis (ekimoz - ekimozis): Kan damarlarının yırtılmasından dolayı deri altına kan toplanması ve bu yüzden o kısımdaki deri renginin morarması, çürük, ezik

Purpura (purpura): Kılcal damar duvarlarından kan sızmasına bağlı olarak deri ve mukozalar üzerinde başlangıçta kırmızı daha sonra morumsu renk alan peteşi ve ekimoz oluşmasıyla beliren kanama bozukluğu

Cicatrix (sikatriks): Yara iyileştikten sonra deride kalan iz, yara izi, nedbe

Erosion (erozyon): Deri veya mukoza üzerinde sınırlı bir bölgenin epitelini kaybedişiyle beliren durum, aşınma, sıyrıma, sıyrık

Excoriation (ekskoriyasyon): Tırmalama veya sert kaşıma sonucu deri üzerinde epiderminin sıyrılması ile belirgin yüzeysel tahriş, sıyrık

Erythema (eritem): Deri üzerinde oluşan kızarıklık

Eruption (erüpsiyon): Deri üzerinde aniden kırmızı veya pembe küçük kabarcıklar oluşması, derideki herhangi bir lezyonun patlaması

Dermatocele (dermotosel): Sarkma gösterecek şekilde gevşek deri bölümü.

Dermatography (dermatografi): Deri üzerinde künt uçlu bir araç ile çizilmesini takiben pembemsi kabartılar oluşması

Melanosis (melanoz - melanozis): Deri veya dokularda, kahverengimsi siyah görünüm vermek üzere aşırı melanin toplanması

Melanonychia (melanoşi): Melanin birikimi nedeniyle tırnakların siyahımsı renk alması

Pigmentation (pigmentasyon - pigmantasyon): Pigment artışı nedeniyle deri veya dokuda meydana gelen renk koyuluğu ya da renk değişikliği

Hyperpigmentation (hiperpigmentasyon - hiperpigmantasyon): Deriye rengini veren maddenin fazla bulunması

Depigmentation (depigmentasyon - depigmantasyon): Deriye rengini veren maddenin kısmen veya tamamen kaybolması ya da ileri derecede azalması

Resim 3.8: Depigmentasyon görüntüsü

Lichenification (likenifikasyon): Kaşıntı ve benzeri sebeplerle devamlı tahriş sonucu, derinin likene benzer lezyonlarla kalınlaşıp sertleşmesi

Pruritus (pruritus): Aşırı kaşınma, kaşıntı

Sudoresis / sudorrhea / sudation (sudorez - sudorezis / sudore / sudasyon): Aşırı terleme

Seborrhea / Seborrheal, seborrheik (sebore / seborreal, seboreik): Yağ bezinin aşırı salgılama yapması

UYGULAMA FAALİYETİ

Bu uygulama faaliyetinde verilen işlem basamaklarını tamamlayınız ve deriye ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz ediniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Deriye ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	➤ Tıbbi terimleri düzgün telaffuz ediniz. ➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz. ➤ Tıbbi terimleri yazarken hata yapmamak için çalışma defterinize yazarak pratik yapınız.
➤ Deriye ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.	
➤ Deri hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Deri hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.	
➤ Deri hastalıklarında ameliyatlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Deri hastalıklarında ameliyatlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	
➤ Deri hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
➤ Deri hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi üst deri anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Dermis
B) Corium
C) Pella
D) Barba
E) Epidermis
2. Aşağıdakilerden hangisi *Hypodermis*'in anlamıdır?
A) Tırnak
B) Kıllar
C) Tüy gibi kıl
D) Deri altı bağ dokusu
E) Burun kılları
3. Aşağıdakilerden hangisi deri ter bezi anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Sweat glands
B) Hirci
C) Laguno
D) Pili
E) Barba
4. Aşağıdakilerden hangisi özellikle saçların kısmen veya tamamen dökülüşü anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Comedon
B) Alopesia
C) Albinism
D) Dermatitis
E) Hiçbiri
5. Aşağıdakilerden hangisi dolama anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Pitriasisrosea
B) Nevus
C) Paronychia
D) Pemphigus
E) Rosacea
6. Aşağıdakilerden hangisi ayak mantarı anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Tinea barbae
B) Tinea capitis
C) Tinea corporis
D) Tinea unguium
E) Tinea pedis

7. Aşağıdakilerden hangisi siğil anlamındaki tıbbi terimdir?
A) Vitiligo
B) Verruca
C) Scabiazis
D) Corporis
E) Tinea

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere yazılış ve okunuş şekline göre doğru sözcüğü yazınız.

8. Yatak yaralarına ,..... .... (.....) denir.
9. Deri iltihabına ,.... .... (.....) denir.
10. Sivilceye ,.... .... (.....) denir.
11. İsilik, sıcak döküntüsüne, ... (.....) denir.
12. Derideki ben veya yara izini ortadan kaldırmak amacıyla yapılan kazıma işlemine, ... (.....) denir.
13. Skar dokusunun (nedbenin) ameliyatla çıkarılması işlemine, ... (.....) denir.
14. Yara iyileştikten sonra deride kalan ize ,..... .... (.....) denir.
15. Dokuda kan toplanması nedeniyle oluşan şişliğe,..... (.....) denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. cevaplarınızın tümü doğru ise modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Ortakulak iltihabına *Otitis media* denir.
2. ( ) Beyaz, opak korneaya *Macula* (makula) denir.
3. ( ) Aşırı gözyaşı gelişine *Epiphora* (epifora) denir.
4. ( ) Stafilokok ya da streptokokların neden olduğu bulaşıcı deri hastalığına, impetigo denir.
5. ( ) Burun ve sinüslerin enfeksiyonuna, *Rhinoscleroma* (rinoskleroma) denir.

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere yazılış ve okunuş şekline göre doğru sözcüğü yazınız.

6. Aşırı kaşınmaya, ... (.....) denir.
7. Yılancık hastalığına, ... (.....) denir.
8. Yutağın iltihabına, ... (.....) denir.
9. Nefes alırken burun kanatlarının içine çökmesine, büzüşmesine, ... (.....) denir.
10. İşitme yeteneğinin olmayışına, sağırlığa ..... (.....) denir.
11. İris ve kirpiksi cismin birlikte iltihabına ..... (.....) denir.
12. Gözün saydam bölümüne, ... (.....) denir.
13. Deri veya mukoza üzerinde gelişerek altındaki dokuları da etkileyen açık yaraya, ... (.....) denir.
14. Deriye rengini veren maddenin fazla bulunmasına ..... (.....) denir.
15. İçinde seröz sıvı bulunan küçük deri kabarcığına, ... (.....) denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Kontrol Listesine” ne geçiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen göz, kulak-burun-boğaz ve derinin anatomik, hastalık, semptom ve ameliyatlarına ilişkin tıbbi terimlerini kullanma ile ilgili davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Göz ile ilgili anatomik ve tanısal terimleri kullanabildiniz mi?		
2. Göz hastalıkları ameliyatlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		
3. Göz hastalıkları semptomlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		
4. Kulak-Burun- Boğaz ile ilgili anatomik ve tanısal terimleri kullanabildiniz mi?		
5. Kulak-Burun- Boğaz hastalıkları ameliyatlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		
6. Kulak-Burun- Boğaz hastalıkları semptomlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		
7. Deri ile ilgili anatomik ve tanısal terimleri kullanabildiniz mi?		
8. Deri hastalıkları ameliyatlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		
9. Deri hastalıkları semptomlarına ilişkin tıbbi terimleri kullanabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	B
4	A
5	C
6	Diplopia
7	Corneal injury
8	Scleritis
9	Keratoplasty
10	Astigmatism
11	Myopia (miyopi)
12	Strabismus(Strabizmus)
13	Papillitis (papillit)
14	İris (iris)
15	Blepharitis (blefarit)

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	A
4	C
5	E
6	B
7	A
8	D
9	C
10	E

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	E
2	D
3	A
4	B
5	C
6	E
7	B
8	Decubitus / Decubitus ulcer (dekübitus / dekübitus ülseri)
9	Dermatitis (dermatit)
10	Acne (akne)
11	Miliaria (miliyarya)
12	Dermabrasion (dermabrasyon)
13	Cicatrix (sikatriks)
14	Cicatrix (sikatriks)
15	Hematoma (hematom)

MODÜL DEĞERLENDİRMEİNİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Doğru
5	Yanlış
6	Pruritus (pruritus)
7	Erysipelas (erizipel)
8	Pharyngitis (farenjit)
9	Alar collaps (alar kollaps)
10	Deafness (difnıs)
11	İridocyclitis (iridosiklit)
12	Cornea (kornea)
13	Ulcer (ülser)
14	Hyperpigmentation (hiperpigmentasyon-hiperpigmantasyon)
15	Vesicula / vesicle (vezikül)

KAYNAKÇA

- ARTUKOĞLU Adil, Aslan KAPLAN, Ali YILMAZ, **Tıbbi Terminoloji**, 2.Baskı, Denge Matbaacılık, Ankara, 2004.
- ARTUKOĞLU Adil, **Tıbbi Terminoloji**, 1. Cilt, Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu Yayınları, Ankara, 1997.
- HATİBOĞLU M. Tahir, Sebahat EKİNCİ, **Tıbbi Terminoloji**, Hatipoğlu Yayınevi,1. Baskı, Ankara, 2002.
- KOCATÜRK Utkan, **Tıp Terimleri El Sözlüğü**, 4. Baskı, Ankara, Eylül, 2006.
- ÖZDAŞÇI Abdullah, Ş. Erol YATAĞAN, **Tıbbi Terminoloji**, 2.Baskı, MEB Devlet Kitapları, Ankara, 2007.
- <http://www.tipterimleri.com> (05.01.2016 /11.00)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Nasal_polyp (15.01.2016/22.00)
- <http://www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/makale/1103.pdf> (10.01.2016/12.00)
- <http://www.ankara.edu.tr/dergiler/11/638/8178.pdf> (11.01.2016/18.00)